

Powódź

Zalanie przez wodę terenów, zazwyczaj nadbrzeżnych, powodujące szkody gospodarcze i społeczne. Przyczynami powodzi bywają obfite i długotrwałe opady deszczu (powódź opadowa), bądź nagły spływ wód roztopowych powstałych podczas szybkiego topnienia zalegającego śniegu (powódź roztopowa); dodatkowo powódź potęgują zatory lodowe i śryżowe czyli powstałe z różnego materiału niesionego przez wodę (drzewa, fragmenty zniszczonych konstrukcji, najczęściej zator powstaje przy mostach, przepustach na wskutek zamknięcia przepływu przez te budowle (powódź zatorowa); na małych rzekach górskich i wyżynnych oraz na potokach powódź może być wywołana także krótkotrwałą silną ulewą (tzw. oberwanie chmury). Innym rodzajem powodzi są powodzie w ujściach rzek do morza, zwłaszcza na przyległych terenach depresyjnych (położonych poniżej poziomu morza), spowodowane działaniem sztormów morskich (silny napływ wody od strony morza w postaci wysokiej, nie cofającej się fali (powódź sztormowa); powódź może być wywołana również zniszczeniem zapory zbiornika wodnego utrzymującej poziom wody ponad poziomem przyległego terenu. Na obszarze Polski najczęściej występują powodzie opadowe (głównie w górach) i powodzie roztopowe (głównie na nizinach); często także tworzą się zatory lodowe (największe na Wiśle, Odrze, Sanie)

Przygotowanie do powodzi

W chwili obecnej dzięki ciągłej obserwacji poziomu wód można przewidzieć powstawanie powodzi jak też w przybliżeniu określić poziom wody jaki osiągnie ona na danym terenie. Niemniej jednak w przypadku kiedy zauważymy, że poziom wody w zbiornikach wodnych (zalew, rzeka, potok) uległ znacznemu podniesieniu i w naszym przekonaniu może dojść do wylania należy niezwłocznie powiadomić o tym władze samorządowe (Urząd Gminy, Miasta), na terenie którego wystąpiło zagrożenie. Przede wszystkim należy ocenić wysokość, jaka może objąć swoim zasięgiem woda. Jest to uzależnione od położenia budynku względem ukształtowania sąsiedniego terenu. Jeżeli nie jesteśmy w stanie sami tego określić należy zwrócić się do tworzonych w takich przypadkach Zarządów Reagowania Kryzysowego i tam uzyskać informację na ten temat. Jeżeli powódź obejmie jedynie część obiektu (piwnica, część lub cały parter) należy przenieść wyposażenie i inne urządzenia na wyższy poziom budynku (piętro, poddasze) lub na wyżej położony teren poza budynkiem. W przypadku możliwości podtopienia budynku uszczelnić wszystkie otwory w jego dolnej części (okna piwnic, drzwi, otwory wentylacyjne). Należy zwrócić również uwagę czy nie nastąpi zalanie lub podtopienie urządzeń elektrycznych. Jeżeli istnieje takie prawdopodobieństwo należy odłączyć je od prądu, a w razie konieczności wyłączyć zasilanie w całym budynku lub jego części. Ponieważ zawsze w tego typu sytuacjach skażona zostaje woda w studniach oraz innych ujęciach wodnych należy zgromadzić zapas wody pitnej na pierwsze dni powodzi w zależności od przewidywanego stopnia zalania. Jeżeli przewidywana jest wysoka fala należy bezwzględnie opuścić budynek. W każdym przypadku bezwzględnie należy stosować się do poleceń wydawanych przez służby ratownicze (Straż Pożarna, Policja, inne służby gminne i powiatowe). W przypadku nagłych i długotrwałych powodzi wiosennych bardzo często do informowania ludności o sytuacji wykorzystywane są środki masowego przekazu (radio, telewizja). Dlatego też w takiej sytuacji należy słuchać rozgłośni lokalnych lub regionalnych.

Zachowanie podczas powodzi

W żadnym razie nie wolno wchodzić do wody, jeżeli stanowi ona rwący potok. Przy poziomie wody sięgającej do wysokości kolan oraz nieznacznej prędkości wody silny mężczyzna nie jest w stanie utrzymać się na nogach. W sytuacji, kiedy jest to woda stojąca bez widoczności dna poruszanie się pieszo dozwolone jest tylko w sytuacjach wyjątkowych w pobliżu ścian budynków, ogrodzeń, itp., aby w razie utraty równowagi lub wejścia w rów czy inne zagłębienie terenu można było się czegoś uchwycić. W przypadku zagrożenia należy w każdy dostępny sposób zgłaszać służbom ratowniczym potrzeby ewakuacji lub innych działań zmierzających do zabezpieczenia mienia.

W wodzie zalewowej nie wolno: myć się, używać do picia nawet po przegotowaniu, używać do pojenia zwierząt hodowlanych, prać oraz używać do jakichkolwiek celów

gospodarczych.

Postępowanie po powodzi

Nie wolno korzystać ze studni i innych ujęć przed uzyskaniem pozwolenia od służb sanitarnych z uwagi na skażenie bakteriami chorobotwórczymi, najczęściej pochodzącymi z rozkładających się zwierząt, które utonęły. Usunąć z budynku osad zalewowy, pomieszczenia zmyć bieżącą wodą, a następnie intensywnie wentylować. Przed wysuszeniem ścian i posadzki nie wstawiać wyposażenia. Pomieszczeń tych nie wykorzystywać do przechowywania żywności i składowania materiałów, które pod wpływem wilgoci ulegają zniszczeniu.

Wszelkie działania prowadzone po ustąpieniu wody należy uzgadniać i konsultować ze służbami sanitarnymi.

Huragan, przygotowanie do nadejścia huraganu

Huragan to niezwykle gwałtowny porywisty wiatr o prędkości 120 i więcej km/h.

W przypadku zbliżającego się huraganu przede wszystkim należy przygotować budynek poprzez: zabezpieczenie otworów okiennych, drzwi (najlepiej wykonać to poprzez zabicie deskami lub płytami drewnianymi). Konieczne jest to z uwagi na fakt, że zniszczenia w budynkach powodowane wiatrem w znacznym stopniu postępują od jego wnętrza, czyli zależą od tego, czy wiatr przedostanie się do wnętrza budynku. Bezwzględnie należy wyłączyć prąd w budynku, wygasić paleniska w piecach, zakręcić gaz na przyłączy do budynku. Nie wykonanie tego spowodować może zwarcia instalacji, zawirowania iskier przy wylocie z komina a w konsekwencji powstanie pożaru.

Zachowanie w czasie huraganu

Pod żadnym pozorem podczas silnych wiatrów nie wolno przebywać w budynkach jednorodzinnych na wyższych kondygnacjach. Zniszczenie tego typu budynków rozpoczyna się zawsze od dachu. Najbezpieczniej jest schronić się w piwnicy lub garażu domowym, w ostateczności na parterze. W żadnym wypadku nie należy podchodzić do okien, wychodzić z budynku.

W przypadku przebywania poza terenem zabudowanym nie należy ukrywać się pod drzewami (bardzo często dochodzi do uderzenia pioruna, lub złamania drzewa). Jako schronienie wykorzystać należy istniejące budowle: most, wiadukt, przepusty lub inne stałe konstrukcje. W żadnym wypadku nie wolno pozostawać na otwartej przestrzeni. Jeżeli nie mamy możliwości ukrycia się to należy wykorzystać zagłębienia terenu (rów, głęboki dół). Nie należy zbliżać się do linii energetycznych, ponieważ jeżeli linia ulegnie zerwaniu zostaniemy porażeni prądem. Jeżeli podróżujemy samochodem należy niezwłocznie przerwać jazdę i ustawić pojazd z dala od przydrożnych drzew. Często dochodzi do przygnięcia samochodu przez powalone wiatrem przydrożne drzewa. Jeżeli można ukryć się w terenie (most, wiadukt, budynek), należy opuścić samochód.